

การวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลอันพิงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

Analysis of components of indicators of desirable Rajamangala University of
Technology administrators' characteristics in the 21st century.

บุญชรส์มึ โตสัฒพัน์¹, ทนง ทองภูเบศร์² และ วีระวัฒน์ พัฒนกุลชัย³

Puncharat Tosamphan¹, Thanong Thongphubate² Weerawat Pattanakulchai³

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์^{1,2,3}

Rattanakosin College of Innovation Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin^{1,2,3}

Corresponding Author, E-mail: puncharat.tos@rmutr.ac.th

Retrieved 21-09-2023; Revised 08-12-2023; Accepted 6-09-2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอันพิงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แนวคิดคุณลักษณะผู้บริหารอันพิงประสงค์ การพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารอันพิงประสงค์เพื่อกำหนดนโยบายในการพัฒนาผู้บริหารมหาวิทยาลัยในสังกัด ด้านบุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ ความรู้ความสามารถทางการบริหาร และ คุณธรรมและจริยธรรม เป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัย คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหาร จำนวน 415 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบชั้นภูมิ จำแนกตามมหาวิทยาลัย โดยสุ่มแบบเจาะจง และสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 1 ชนิด คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลสถิติ ความถี่ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอันพิงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย บุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ ความรู้ความสามารถทางการบริหาร และคุณธรรมและจริยธรรม และ 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบของตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอันพิงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ค่าใด - แสควร์ (χ^2) = 125.825 ค่าองศาอิสระ (df) = 102 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P-value) = 0.055 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) = 0.994 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) = 0.971 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) = 0.940 และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.024

คำสำคัญ: การวิเคราะห์องค์ประกอบ; คุณลักษณะผู้บริหาร; มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

Abstract

This article aims to analyze the characteristics of Rajamangala University of Technology administrators that are desirable in the 21st century. The research was conducted using a quantitative approach and focused on desirable executive characteristics. The objective was to develop a set of desirable characteristics for administrators to inform policy development for their enhancement in affiliated universities. The research framework included personality, leadership, knowledge and administrative abilities, as well as morals and ethics. The study was conducted across 9 Rajamangala University of Technology campuses, with a sample of 415 executives selected using stratified sampling methods. Classification was done by university, employing both specific random and simple random techniques. A single tool, a questionnaire, was used for data collection. Data analysis involved frequency statistics, percentage values, exploratory factor analysis, and confirmatory factor analysis. The findings revealed two main outcomes: (1) The components of desirable characteristics for Rajamangala University of Technology administrators in the 21st century include personality, leadership, management knowledge and ability, as well as morality and ethics. (2) The confirmatory analysis showed that the model's indicators of desirable characteristics were consistent with empirical data, with the following fit statistics: chi-square (χ^2) = 125.825, degrees of freedom (df) = 102, statistical significance (P-value) = 0.055; Comparative Fit Index (CFI) = 0.994, Goodness-of-Fit Index (GFI) = 0.971, Adjusted Goodness-of-Fit Index (AGFI) = 0.940, and Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.024.

Keywords: Component analysis; Executive characteristics; Rajamangala University of Technology

บทนำ

สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน (Disruption) หลายด้านโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ส่งผลให้หน่วยงาน สถานศึกษา องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างก็ได้รับผลกระทบและต้องปรับตัวให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว และต้องมีการปรับตัวให้ยืดหยุ่น และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561 – 2580) โดยเฉพาะประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในประเด็นปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อ

การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกกระดับทุกประเภท (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) และให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงได้ปรับโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ โดยมุ่งให้องค์กรทุกระดับและองค์กรอิสระมีความคล่องตัวในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลและเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่ไม่กระทบต่อสิทธิหรือสถานภาพ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความเสมอภาคเท่าเทียมกันเกิดคุณภาพและเป็นธรรม ซึ่งการที่จะตอบสนองความต้องการได้ก็จะต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารและการดำเนินงาน เพื่อให้มีความเหมาะสมและทันสมัย สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา จำเป็นต้องปฏิรูปตนเองและเปลี่ยนแปลงองค์การครั้งใหญ่เพื่อนำพาไปสู่ความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่ต้องการอย่างไ้ก็ตาม ด้วยการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันสถาบันอุดมศึกษาจำนวนไม่น้อยที่ต้องเผชิญกับกับปัญหาด้านการบริหารงานที่ไม่ประสบผลสำเร็จด้วยหลายเหตุปัจจัยที่ส่งผลให้การบริหารงานในสถาบันอุดมศึกษาต้องการการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของสังคมระดับโลกและสังคมระดับประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

การที่จะพัฒนาการบริหารสถาบันอุดมศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาของตนและแสดงบทบาทความเป็นผู้นำและนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา (ศศิรา แพ่งไทย, 2559) ในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการดำรงชีวิตในโลกไร้พรมแดนผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีคุณลักษณะที่โดดเด่น เหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะบทบาทหน้าที่ คุณธรรมและประสพการณ์ทางการบริหารสถาบันอุดมศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพาสถาบันอุดมศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถสนองตอบต่อการแข่งขันและทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการที่ดี การที่จะบริหารจัดการการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจะดำเนินงานจนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เพราะผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา คือ ศูนย์กลางขององค์กรทั้งหมดในสถาบันอุดมศึกษา ความสำเร็จของสถาบันอุดมศึกษาขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพ ความตื่นตัว ความมียุทธวิธี ประสพการณ์ ความคิด ความเป็นเลิศทางวิชาการ การอุทิศตัวเอง ความเสียสละ และความสามารถของผู้บริหารสถาบันการศึกษา

ในยุคศตวรรษที่ 21 นี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทและหน้าที่ที่จะต้องทำงานในสถาบันอุดมศึกษาสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ แนะนำ สั่งการ สร้างขวัญกำลังใจ สร้างเสริมแรงจูงใจ และสร้าง เงื่อนไขให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้สร้างสรรค์ให้บรรลุผล ความสำเร็จตามต้องการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในศตวรรษที่ 21 เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีราชวมงคลในศตวรรษที่ 21 สร้างความเข้มแข็งและมั่นคงของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชวมงคล เพื่อความอยู่รอดของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชวมงคล ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงมีความปรารถนาที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชวมงคลอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่า ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชวมงคลในศตวรรษที่ 21 และเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชวมงคลให้มีความเข้มแข็งควบคู่ไปกับการเปลี่ยนผ่านของสังคมการเรียนรู้ดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชวมงคลอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

สมมติฐานการวิจัย

โมเดลการวัดองค์ประกอบของตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชวมงคลอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

การทบทวนวรรณกรรม

สถาบันอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative leadership) ผู้ซึ่งรู้วิธีนำแนวคิดใหม่มาใช้เพื่อให้เกิดงานที่มีประสิทธิภาพและรับผิดชอบทุกส่วนของสถาบันอุดมศึกษา และรับรู้ถึงความต้องการของตลาดและสังคมในอนาคต ผู้นำองค์กรต้องเรียนรู้ที่จะจัดการความท้าทายสถานการณ์ที่คาดการณ์ไม่ได้ ต้องสร้างบรรยากาศนวัตกรรมให้เกิดขึ้นในองค์กร ระบบเชิงนวัตกรรม เครื่องมือและการคิดเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กรในอนาคต (Horth, D. & Buchner, D., 2014) ผู้นำนวัตกรรมมีความจำเป็นต่อความสำเร็จของทุกองค์กร ทำให้องค์กรเกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรมและทีมนวัตกรรมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ผู้นำต้องมีแนวคิดที่สร้างสรรค์และคิดเชิงนวัตกรรมในการปรับปรุงพัฒนาผลลัพธ์ขององค์กร ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมก่อให้เกิดการคิดนอกกรอบ เกิดบรรยากาศองค์กรที่นำสู่การคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ทำให้เกิดการดำเนินงานร่วมกันของบุคลากรเพื่อการสร้างสรรค์

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงได้ปรับโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ โดยมุ่งให้องค์กรทุกระดับและองค์กรอิสระมีความคล่องตัวในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลและเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่ไม่กระทบต่อสิทธิหรือสถานภาพ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความเสมอภาคเท่าเทียมกันเกิดคุณภาพและเป็นธรรม ซึ่งการที่จะตอบสนองความต้องการได้ก็ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารและการดำเนินงาน เพื่อให้มีความเหมาะสมและทันสมัย สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ที่ให้ความสำคัญกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในหลายมิติ

อาทิ หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักเสรีภาพทางวิชาการ หลักความเป็นอิสระ โดยเฉพาะหลักธรรมาภิบาล เป็นต้น (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา จำเป็นต้องปฏิรูปตนเองและเปลี่ยนแปลงองค์การครั้งใหญ่เพื่อนำพาไปสู่ความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่ต้องการ ต้องเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดความสมดุลเพื่อให้บริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ

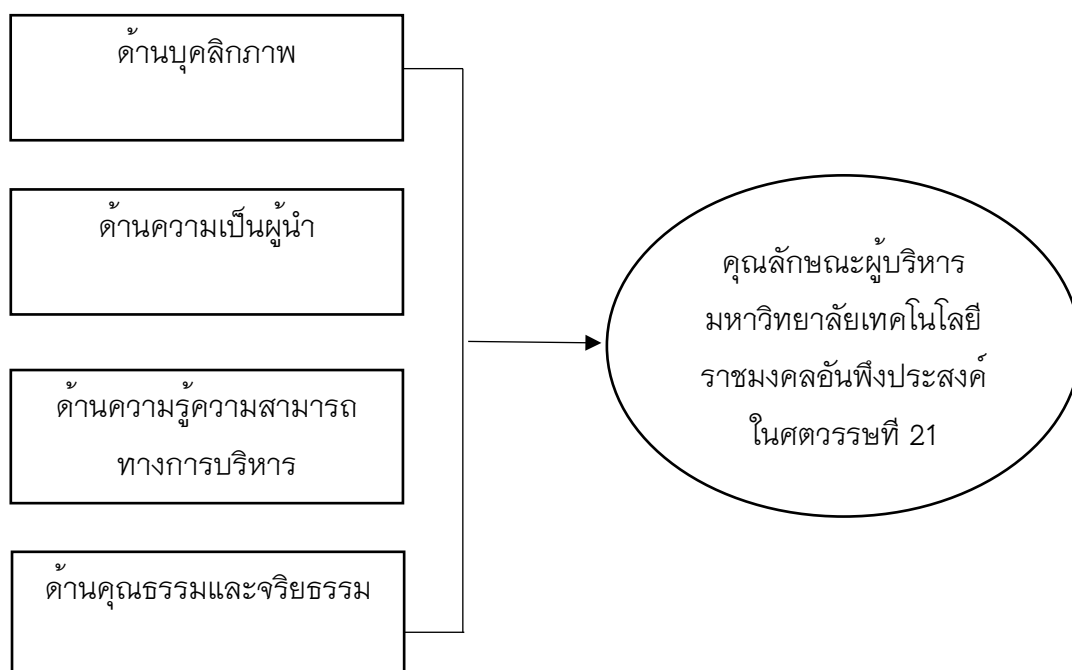
การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า คุณภาพของคนเป็นสิ่งที่สำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศแม้ประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติอันจำกัด หากพลเมืองมีคุณภาพประเทศนั้นก็จะมี ความเจริญก้าวหน้า แต่คนจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา การที่จะบริหารจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจะดำเนินงานจนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เพราะผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา คือ ศูนย์กลางขององค์กรทั้งหมดในสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารการศึกษาในศตวรรษใหม่จะต้องพัฒนาทักษะด้านประสิทธิผลเชิงกระบวนการ ความเป็นผู้นำที่สามารถต่อยอดนวัตกรรมการพัฒนาองค์กรอย่างเนื่อง (บุญมา เพ็งศรีสาร, 2561) ผู้บริหารการศึกษาในอนาคตควรประกอบไปด้วย 1) ด้านความเป็นผู้นำ 2) ด้านการบริหาร 3) ด้านงานวิชาการ (ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์, 2560) ดังนั้น ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรมและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพาสถาบันอุดมศึกษาให้ประสบความสำเร็จ สามารถสนองตอบต่อการแข่งขัน และทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก อย่างไรก็ตาม ทิพวรรณ ล้วนปลืษฐ์สกุล (2562) ได้ศึกษาพบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษายังคงเป็นรูปแบบเดิม เช่น ขาดความเป็นผู้นำที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ขาดความมั่นใจในการตัดสินใจ ต้องการกลยุทธ์ในการบริหารที่ทันสมัย ต้องการการส่งเสริมทางวิชาการ ต้องได้รับการพัฒนาความสามารถในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ต้องการความรู้ทางเทคโนโลยีอย่างเพียงพอ ดังนั้น การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาจึงมีความสำคัญต่อคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาเป็นอย่างมาก

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวข้องซึ่งเป็นหลักการ ทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาวิจัยจึงนำมาสังเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นองค์ประกอบหลักของคุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้เกณฑ์ความสอดคล้องกับคุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีองค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านบุคลิกภาพ องค์ประกอบที่ 2 ด้านความเป็นผู้นำ องค์ประกอบที่ 3 ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหารจัดการ และ องค์ประกอบที่ 4 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

จากองค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นหลักการ ทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้อง ได้นำมาสังเคราะห์เพื่อหาตัวบ่งชี้องค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชภัฏนครราชสีมาในศตวรรษที่ 21 แต่ละด้านซึ่งสามารถนำมาเขียนกรอบแนวคิดการวิจัย ได้ดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดคุณลักษณะ ผู้บริหารอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ความสามารถ ทางการบริหาร และ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้กำหนดแนวคิดที่ส่งผลต่อคุณลักษณะผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชภัฏนครราชสีมาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 แนวคิด คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร และ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) พื้นที่วิจัย คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชภัฏ 9 แห่ง ประชากร คือ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชภัฏ 9 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 810 คน ข้อมูลจากกองบริหารงานบุคคล กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารระดับกลาง จำนวน 415 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างตามแนวคิดของ Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992) ใช้วิธีใช้วิธีคัดเลือกแบบ

ชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกตามมหาวิทยาลัย และสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 1 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถาม จำนวน 34 ข้อ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ และ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ตโดยวัดทั้ง 4 ด้าน จำนวน 34 ข้อ ใช้ศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้าน การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยอาจารย์ที่ปรึกษา ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ Item Objective Congruence Index : IOC ทุกข้อคำถามมากกว่า 0.6 ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha, 1970) ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.700 ขึ้นไป รวบรวมข้อมูลโดย นำแบบสอบถามขึ้นระบบ Google Form ส่งไปยังกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเก็บข้อมูล ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2566 นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติความถี่ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis : EFA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 415 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1. ชาย	222	53.50
2. หญิง	193	46.50
2. อายุ		
1. น้อยกว่า 30 ปี	4	1.00
2. 31 – 40 ปี	101	24.30
3. 41 – 50 ปี	210	50.60
4. 51 ปีขึ้นไป	100	24.10

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	25	6.00
2. ปริญญาโท	172	41.40
3. ปริญญาเอก	218	52.50
4. หน่วยงานดำรงตำแหน่ง		
1. ผู้บริหารระดับสูง	70	17.90
2. ผู้บริหารระดับกลาง	345	83.10
5. ปัจจุบันท่านปฏิบัติงานที่มหาวิทยาลัย		
1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	22	5.30
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	64	15.40
3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	36	8.70
4. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	74	17.80
5. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	67	16.10
6. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	28	6.70
7. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	66	15.90
8. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ	26	6.30
9. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน	32	7.70
รวม	415	100.00

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 และเป็นเพศหญิง 193 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 50.60 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 และมีอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 ตามลำดับ ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาเอก มากที่สุด จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 รองลงมา คือ ระดับปริญญาโท จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 และระดับปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 ตามลำดับ ตำแหน่งผู้บริหารของผู้ตอบแบบสอบถามในปัจจุบัน พบว่า เป็นผู้บริหารระดับกลาง จำนวน 345 คน คิดเป็นร้อยละ 83.10 และเป็นผู้บริหารระดับสูง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 16.90 ตามลำดับ เมื่อจำแนก

ผู้ตอบแบบสอบถามตามมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานนั้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 74 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.80 รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.10 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 15.90 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.30 และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.30

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis : EFA)

จากการวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้องค์ประกอบขององค์ประกอบของตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 34 ตัวบ่งชี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) พบว่าไม่เกิน 3 และ 10 ตามลำดับ จึงเป็นข้อมูลที่มีการแจกแจงแบบโค้งปกติ (Normal distribution) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผู้วิจัยคัดเลือกตัวบ่งชี้ที่สามารถจัดองค์ประกอบได้โดยพิจารณาว่า KMO > 0.50 ค่า Bartlett's Test of Sphericity มีนัยสำคัญทางสถิติ Sig. < 0.05 และ MSA > 0.50 จากนั้นจัดกลุ่มตัวแปรและลดจำนวนตัวแปร ด้วยวิธี Principal Component Analysis และหมุนแกนด้วยวิธี Varimax ด้วยเกณฑ์การตัดสินใจตามค่า Eigen > 1 และพิจารณาลดข้อคำถามโดยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) > 0.30 แสดงดังตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2 ค่า KMO and Bartlett's test of sphericity

Kaiser–Meyer–Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0.886
Bartlett's test of sphericity	Approx. Chi-Square	3938.180
	df	190
	Sig.	0.000

ตารางที่ 3. จำนวนองค์ประกอบ ค่าความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม

องค์ประกอบ (component)	ค่าความแปรปรวน (eigen value)	ค่าร้อยละของความ แปรปรวน (% of variance)	ค่าร้อยละของความ แปรปรวนสะสม (cumulative % of variance)
1	3.892	19.462	19.462
2	3.267	16.334	35.796
3	2.545	12.723	48.519
4	2.543	12.715	61.234

ตารางที่ 4. คำนวณหาค่าขององค์ประกอบตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ประสงค์ในศตวรรษที่ 21

n = 415

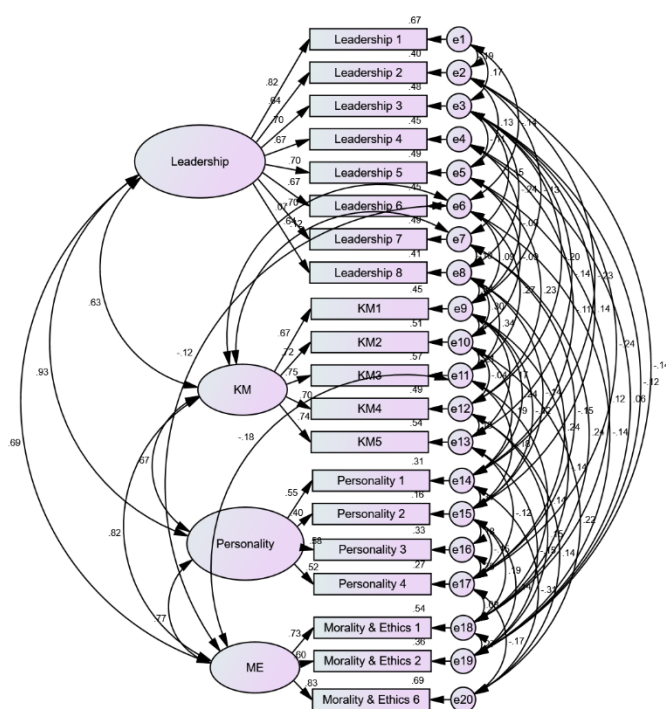
Items	Factors Loading				Communa lities
	1	2	3	4	(h) ²
1. สามารถวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อสร้างทางเลือกเชิงกลยุทธ์ภายใต้สถานการณ์ที่ผันผวน	.709				.669
2. สามารถสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรเห็นคุณค่าของงาน ทำให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน	.706				.522
3. มีความรู้เรื่องการบริหาร บทบาทหน้าที่ ระเบียบข้อบังคับในยุคการเปลี่ยนแปลง	.651				.529
4. มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนนโยบายและแผนการปฏิบัติงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21	.633				.526
5. ความสามารถในการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของบุคลากรให้สอดคล้องกับโลกในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ	.626				.508
6. มีความสามารถในการคาดการณ์เรื่องสำคัญต่าง ๆ ในอนาคตได้อย่างถูกต้องแม่นยำ	.626				.586
7. สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์	.595				.588

8. มีความคิดริเริ่มแนวปฏิบัติใหม่ ๆ ในการบริหารมหาวิทยาลัยอย่างสร้างสรรค์	.590				.569
9. มอบหมายภาระหน้าที่แก่บุคลากรได้อย่างเหมาะสมตรงตามหลักการธรรมาภิบาล		.771			.703
10. ให้ความรักความใส่ใจหรือความปรารถนาดีต่อบุคลากรอย่างทั่วหน้า		.754			.704
11. เอื้อเฟื้อช่วยเหลือผู้อื่นให้เป็นสุขด้วยความเมตตา กรุณาอย่างเต็มกำลังความสามารถ		.697			.634
12. วิจัยจ้ยตัดสินใจปัญหาในการทำงานของบุคลากรด้วยความยุติธรรม		.649			.637

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ การพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) ตัวแปรมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.590 – 0.801

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA)

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีประสงค์ในศตวรรษที่ 21 แสดงดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โครงสร้างองค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประสงค์ในศตวรรษที่ 21

ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ค่าไค – แสควร์ (χ^2) เท่ากับ 125.825 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 102 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P-value) เท่ากับ 0.055 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) เท่ากับ 0.994 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.971 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.940 และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.024 แสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสถิติความกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบองค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประสงค์ในศตวรรษที่ 21

ดัชนีความกลมกลืน	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา	ค่าสถิติที่ได้	แปลความ	ดัชนีความกลมกลืน
1. Chi – Square	χ^2/df น้อยกว่า 2 2.00 – 5.00	สอดคล้องกลมกลืนดี สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้	1.234	สอดคล้องกลมกลืนดี
2. ค่าดัชนี GFI	≥ 0.95 0.90 – 0.95	สอดคล้องกลมกลืนดี สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้	0.971	สอดคล้องกลมกลืนดี
3. ค่าดัชนี AGFI	≥ 0.95 0.90 – 0.95	สอดคล้องกลมกลืนดี สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้	0.940	พอใช้ได้
4. ค่าดัชนี CFI	≥ 0.95 0.90 – 0.95	สอดคล้องกลมกลืนดีมาก สอดคล้องกลมกลืนดี	0.994	สอดคล้องกลมกลืนดีมาก
5. ค่า RMSEA	น้อยกว่า 0.05 0.05 – 0.79 0.08 – 0.099 ตั้งแต่ 0.10	สอดคล้องกลมกลืนดีมาก สอดคล้องกลมกลืนดี สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ ไม่สอดคล้อง	0.024	สอดคล้องกลมกลืนดีมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์พบว่าองค์ประกอบของตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีประสงค์ในศตวรรษที่ 21 มี 4 องค์ประกอบ 20 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1) ด้านความเป็นผู้นำ พบว่า มี 8 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ สามารถวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อสร้างทางเลือกเชิงกลยุทธ์ภายใต้สถานการณ์ที่ผันผวน สามารถสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรเห็นคุณค่าของงาน ทำให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน มีความรู้เรื่องการบริหาร บทบาทหน้าที่ ระเบียบข้อบังคับในยุคการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการปรับเปลี่ยนนโยบายและแผนการปฏิบัติงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ความสามารถในการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของบุคลากรให้สอดคล้องกับโลกในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการคาดการณ์เรื่องสำคัญต่าง ๆ ในอนาคตได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ มีความคิดริเริ่มแนวปฏิบัติใหม่ ๆ ในการบริหารมหาวิทยาลัยอย่างสร้างสรรค์ จากผลค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีประสงค์ในศตวรรษที่ 21 จะเห็นได้ว่า สามารถวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อสร้างทางเลือกเชิงกลยุทธ์ภายใต้สถานการณ์ที่ผันผวน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุดที่ 0.709 ซึ่งสอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สินดารัตน์ (2560) ซึ่งได้กล่าวว่า ความสามารถในการบริหารของผู้บริหารนั้นควรประกอบด้วย ผลการปฏิบัติงานที่โดดเด่น การสร้างทางเลือกเชิงกลยุทธ์ (scenario planning) การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่ผันผวน และ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

2) ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร พบว่ามี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ เอื้อเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นให้เป็นสุขด้วยความเมตตากรุณาอย่างเต็มกำลังความสามารถ ให้ความรักความใส่ใจหรือความปรารถนาดีต่อบุคลากรอย่างทั่วหน้า มอบหมายภาระหน้าที่แก่บุคลากรได้อย่างเหมาะสมตรงตามหลักการธรรมาภิบาล วินิจฉัยตัดสินใจปัญหาในการทำงานของบุคลากรด้วยความยุติธรรม และสามารถวางใจเป็นกลางเพื่อรักษาความยุติธรรมให้ดำรงอยู่ในกลุ่มแก่บุคลากร จากผลค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีประสงค์ในศตวรรษที่ 21 จะเห็นได้ว่า การมอบหมายภาระหน้าที่แก่บุคลากรได้อย่างเหมาะสมตรงตามหลักการธรรมาภิบาล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุดที่ 0.771 ซึ่งสอดคล้องกับ วันทิศา โพธิสาร (2563) ซึ่งได้ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศ พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ประกอบด้วย มีความเชื่อและยึดมั่นในศาสนา มีความเมตตา นำหลักธรรมเป็นพื้นฐานในการบริหารและแก้ไขปัญหาโดยใช้สติ มีความอดทนและอดกลั้น ประพฤติปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม นำหลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์การ บริหารบุคลากร และบริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใส รอบคอบและตรวจสอบได้

3) ด้านบุคลิกภาพ พบว่ามี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ มีระเบียบวินัยต่อตนเองและผู้อื่น มีความขยันอดทน มุ่งมั่นตั้งใจในการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นผู้มีความกระตือรือร้น ใฝ่รู้และพัฒนาตนเองให้เท่าทันโลกในศตวรรษที่ 21 อยู่เสมอ และมีกิริยามารยาทดี สุภาพอ่อนโยน อภัยด้วยดี เป็นมิตรและอ่อนน้อมถ่อมตน จากผลค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

มงคลอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 จะเห็นได้ว่า มีระเบียบวินัยต่อตนเองและผู้อื่นมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุดที่ 0.720 ซึ่งสอดคล้องกับ พรทิพย์ สุขเอียด (2562) ซึ่งได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร พบว่าผู้บริหารจะต้องมีอากัปกริยาท่าทาง การแต่งกายดี ปฏิบัติตนเหมาะสมกับกาลเทศะ รู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาโดยให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย มีระเบียบวินัย มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้มองโลกในแง่ดี มีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบ มีความขยันอดทน อดกลั้น เป็นผู้มีความจิตใจเข้มแข็ง มีความกล้าในการตัดสินใจ กล้าคิด และกล้าทำ

4) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่ามี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ประพฤติปฏิบัติตนอย่างซื่อสัตย์ สุจริตต่อวิชาชีพ บริหารงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และวินัย และบริหารงานด้วยความยุติธรรมโดยไม่ลำเอียงเพราะอคติต่างๆ จากผลค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 จะเห็นได้ว่า ประพฤติปฏิบัติตนอย่างซื่อสัตย์สุจริตต่อวิชาชีพ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุดที่ 0.801 ซึ่งสอดคล้องกับ ราชกิจจานุเบกษา (2562) เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2562 **มาตรา 5** มาตรฐานทางจริยธรรม คือ หลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องประกอบด้วย

- (1) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (2) ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่
- (3) กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม
- (4) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ
- (5) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
- (6) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ
- (7) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำให้นักวิชาการ นักวิจัยทางการบริหารการศึกษา ตลอดจนผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ได้เปิดมุมมองเกี่ยวกับองค์ประกอบตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 20 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ด้านความเป็นผู้นำ ประกอบด้วย สามารถวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อสร้างทางเลือกเชิงกลยุทธ์ภายใต้สถานการณ์ที่ผันผวน สามารถสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรเห็นคุณค่าของงาน ทำให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน มีความรู้เรื่องการบริหาร บทบาทหน้าที่ ระเบียบข้อบังคับในยุคการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนนโยบายและแผนการปฏิบัติงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ความสามารถในการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของบุคลากรให้สอดคล้องกับโลกในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการคาดการณ์เรื่องสำคัญต่าง ๆ ในอนาคตได้อย่างถูกต้องแม่นยำ สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ และ มีความคิด

ริเริ่มแนวปฏิบัติใหม่ ๆ ในการบริหารมหาวิทยาลัยอย่างสร้างสรรค์ 2) ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ประกอบด้วย เอื้อเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นให้เป็นสุขด้วยความเมตตากรุณาอย่างเต็มกำลังความสามารถ ให้ความรักความใส่ใจหรือความปรารถนาดีต่อบุคลากรอย่างทั่วหน้า มอบหมายภาระหน้าที่แก่บุคลากรได้อย่างเหมาะสมตรงตามหลักการธรรมาภิบาล วินิจฉัยตัดสินปัญหาในการทำงานของบุคลากรด้วยความยุติธรรม สามารถวางใจเป็นกลางเพื่อรักษาความยุติธรรมให้ดำรงอยู่ในกลุ่มแก่บุคลากร 3) ด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย มีระเบียบวินัยต่อตนเองและผู้อื่น มีความขยัน อดทน มุ่งมั่นตั้งใจในการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นผู้มีความกระตือรือร้น ใฝ่รู้และพัฒนาตนเองให้เท่าทันโลกในศตวรรษที่ 21 อยู่เสมอ มีกิริยามารยาทดี สุภาพอ่อนโยน อัจฉริยะดี เป็นมิตรและอ่อนน้อมถ่อมตน และ 4) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ประกอบด้วย ประพฤติปฏิบัติตนอย่างซื่อสัตย์สุจริตต่อวิชาชีพ บริหารงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และวินัย บริหารงานด้วยความยุติธรรมโดยไม่ลำเอียงเพราะอคติต่าง ๆ

สรุป

ผลการวิจัยครั้งนี้ ยืนยันได้ว่าองค์ประกอบหลักทั้ง 4 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ 20 ตัวบ่งชี้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและบ่งบอกถึงคุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอันพิงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านความเป็นผู้นำ 2) ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร 3) ด้านบุคลิกภาพ และ 4) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ พบว่า ข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์ห่องค์ประกอบเชิงสำรวจ และ วิเคราะห์ห่องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า องค์ประกอบตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอันพิงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 20 ตัวบ่งชี้ ซึ่งข้อมูลจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้กำหนดนโยบายระดับอุดมศึกษา สามารถนำตัวบ่งชี้ของคุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอันพิงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในการพัฒนาผู้บริหารมหาวิทยาลัยในสังกัดได้ และเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลให้มีความเข้มแข็งควบคู่ไปกับการเปลี่ยนผ่านของสังคมการเรียนรู้ดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ องค์ประกอบตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอันพิงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 20 ตัวบ่งชี้ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับ

การจัดทำแผนพัฒนาผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ สภาวะการณ์ ปัญหา อุปสรรค ของการสร้างคุณลักษณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายการบริหารสถาบันอุดมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ทิพวรรณ ล้วนปลื้มสกุล. (2562). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาของนโยบายไทยแลนด์ 4.0* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. [มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย].
- บุญมา แพงศรีสาร. (2561). *คุณลักษณะผู้บริหารทางการศึกษาในยุคศตวรรษใหม่*. วารสาร มจร นครน่านปริทรรศน์, 2(2), 131–141
- พรทิพย์ สุขเอี่ยม. (2560). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3* [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2560). *ความเป็นผู้นำทางการศึกษา*. วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562
- ราชกิจจานุเบกษา. (2565). พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562. <http://www.ratchakitcha.soc.go.th>
- วันทิตา โพธิ์สาร. (2563). การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศ: การศึกษาทฤษฎีฐานราก. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 14(1).127–138
- ศศิธรดา แพงไทย. (2559). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. www.casjournal.cas.ac.th
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580*. https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). *A first course in factor analysis* (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Horth, D., & Buchner, D. (2014). *Innovation leadership: How to use innovation to lead effectively, work collaboratively and drive results*. BNCC.